

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa **J., N.**, bytom Š. 41/8, X. N., zastúpeného JUDr. A., advokátkou, so sídlom N. S. 8, X. N., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie rozhodnutia o invalidnom dôchodku**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/341/2008-59 z 3. marca 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 3. marca 2009, č. k. 20Sd/341/2008-59 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie, ktorým podľa § 70 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zák. č. 43/2004 Z.z. rozhodla, že navrhovateľovi naďalej patrí invalidný dôchodok od 18. februára 2006 v sume 7505 Sk a po zákonných zvýšeníach od 1. júla 2008 v sume 8872 Sk. Krajský súd konštatoval, že odporkyňa rozhodnutím č. 550 315 6835 z 3. januára 2005 priznala navrhovateľovi od 28. mája 2004 invalidný dôchodok v sume 6667 Sk pri 60% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľ voči uvedenému rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok. Na základe žiadosti

navrhovateľa z 20. novembra 2005 bol posúdený jeho zdravotný stav a bola mu stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%. Krajský súd ďalej poukázal na nesprávne postupy odporkyne pri výpočte invalidného dôchodku navrhovateľa po zmene miery poklesu pracovnej schopnosti a na dôvody svojho zrušujúceho rozsudku k rozhodnutiu odporkyne z 15. decembra 2006 a 20. februára 2008. Krajský súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia z 30. októbra 2008 aj v súvislostiach s predchádzajúcimi konaniami zistil, že odporkyňa pri výpočte výšky invalidného dôchodku vychádzala z výpočtu invalidného dôchodku stanovenej pri 60% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a sumu invalidného dôchodku určenú ku dňu 18. februára 2006 vo výške 7491 Sk porovnáva so sumou 7505 Sk určenou podľa zák. č. 100/1988 Zb. a dospel k záveru, že navrhovateľ splnil podmienky pre nárok na invalidný dôchodok v roku 2004 a bol mu priznaný rozhodnutím z 3. januára 2005. Zmenou miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75% k 30. novembru 2005 a podaním žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku nastala nová právna skutočnosť a navrhovateľovi vzniklo právo na výplatu dávky v zmenenej výške. Z uvedeného vyplýva, že bolo povinnosťou odporkyne urobiť nový prepočet výšky invalidného dôchodku pri rešpektovaní nových právnych skutočností a pri rešpektovaní platného právneho stavu, t.j. aj novely zákona č. 244/2005 Z.z.. Krajský súd preto napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie. Odporkyňa v ďalšom konaní má opätovne určiť výšku invalidného dôchodku navrhovateľa podľa zák. č. 461/2003 Z.z. v znení novely zák. č. 244/2005 Z.z. pri danej 75% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a pri rešpektovaní znenia § 63 platného ku dňu 30. novembra 2005, tzn., že novo určí priemerný osobný mzdový bod, obdobie dôchodkového poistenia od roku 1984 s pripočítaním obdobia od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku pri zachovaní nárokov vyplývajúcich navrhovateľovi zo zaradenia zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Odporkyňa súčasne urobí prepočet dôchodku podľa zák. č. 100/1988 Zb. a až potom porovná obidve výšky invalidného dôchodku a rozhodne podľa § 274 zák. č. 461/2003 Z.z..

Proti rozsudku krajského súdu sa odvolala odporkyňa a žiadala prvostupňové rozhodnutie zmeniť a jej rozhodnutie potvrdiť. K názoru súdu ohľadne nevykonania prepočtu priemerného osobného mzdového bodu uviedla, že určenie sumy invalidného dôchodku je ustanovené v § 73 zákona č. 461/2003 Z.z. V zmysle ustanovení § 73 zákona č. 461/2003 Z.z. sa všeobecne suma invalidného dôchodku poistenca určí ako súčin priemerného osobného

mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Pri stanovení sumy invalidného dôchodku je potrebné vychádzať z ustanovenia § 73 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého je jednou z veličín určujúcich sumu dôchodku priemerný osobný mzdový bod ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok. Žiadne ustanovenie zákona č. 461/2003 Z.z. neumožňuje Sociálnej poisťovni vykonať prepočet priemerného osobného mzdového bodu pri zmene miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pokiaľ by tak Sociálna poisťovňa urobila, konala by v rozpore s citovaným zákonom. Podľa odporkyne ani krajský súd neodôvodnil, podľa akých ustanovení by mala Sociálna poisťovňa postupovať a znovu určiť priemerný osobný mzdový bod z dôvodu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. S poukazom na uvedené skutkové dôvody a právne dôvody je odporkyňa toho názoru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a preto nesprávne rozhodol. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že rozpor medzi tvrdením odporkyne a tvrdením navrhovateľa spočíva iba v jednom, a to v tom, že, podľa názoru navrhovateľa odporkyňa nepostupovala správne pri výpočte jeho osobného mzdového bodu, ako veličiny podľa § 73 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., keď za rozhodné obdobie, z ktorého tento osobný mzdový bod vypočítala, nestanovila podľa v tom čase platného znenia § 63 ods. 7 cit. zák. 461/2003 Z.z., pretože:

- v konaní bolo preukázané, že konanie o zvýšení, t.j. prepočítanie invalidného dôchodku, následkom zvýšenia miery jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, sa začalo dňom 20. novembra 2005, kedy už platila novela cit. zákona, prijatá pod č. zák. 244/2005, ktorá nadobudla účinnosť 1. júlom 2005 a zmenila postup pri stanovení rozhodného obdobia na zistenie priemerného osobného mzdového bodu tak, že sú to roky už po 1. januári 1984 a účinnosť ktorej sa jednoznačne vzťahovala na konanie navrhovateľa, začaté až dňom 20. novembra 2005 (§ 293d novely)
- išlo o konanie o dôchodkovej dávke, ktorú bola odporkyňa povinná nanovo vypočítať, vzhľadom na nastanie novej právnej skutočnosti, a to zmenu miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa z pôvodných 60% na nových 75%, ktorá založila na strane odporkyne povinnosť použiť iné ustanovenie zák. č. 461/2003 Z.z. (§ 73, ods. 1 cit. zák.), než pri pôvodnom rozhodnutí o priznaní invalidného dôchodku

navrhovateľa (§ 73, ods. 2 cit. zák.), pri poklese miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60%

- akonáhle nastala povinnosť odporkyne postupovať podľa § 73 ods. 1, musela rešpektovať právny stav pri jeho výpočte, a to novo vypočítať (vymerať) invalidný dôchodok podľa veličín, určených v § 73 ods. 1 cit. zákona, v nadväznosti na platné znenie pri určovaní rozhodného obdobia pre stanovenie priemerného osobného mzdového bodu.

Toto však odporkyňa podľa navrhovateľa nerešpektovala a snaží sa vyložiť znenie § 73 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. tak, že veličina priemerného osobného mzdového bodu sa viaže na platný právny stav, ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok (znenie 5-teho odseku na str. 5 odvolania), čo však zo znenia zákona vôbec nevyplýva. Podstata chyby na strane odporkyne je v tom, že odporkyňa postupovala pri stanovení priemerného osobného mzdového bodu navrhovateľa z rozhodného obdobia rokov po 1. januári 1994 (§ 63 ods. 7, ktorý v čase vymerania už neplatil!) a podľa navrhovateľa mala postupovať tak, ako na tom trvá navrhovateľ, že mala priemerný osobný mzdový bod určiť z dlhšieho rozhodného obdobia rokov po 1. januári 1984 tak, ako jej to v čase výpočtu dôchodku určovalo nové znenie § 63 ods. 7 cit. zákona.

Týmto nesprávnym stanovením jednej z veličín výpočtu invalidného dôchodku tak dospela k jeho nesprávnej výške, ktorá v konečnom dôsledku s porovnaním vypočítanej výšky invalidného dôchodku podľa predpisov, platných do 31. decembra 2003 – zák. č. 100/1988 Zb., nemusela byť (a ani by nebola) nižšia, ako výška dôchodku podľa predpisov, platných do 31. decembra 2003, ktorý záver prijala pri nesprávnom postupe odporkyňa.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, ktorý vo svojom rozsudku vyslovil a v zmysle ktorého odporkyňa má opätovne určiť výšku invalidného dôchodku navrhovateľa pri danej 75% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ku dňu, ku ktorému nastala táto rozhodujúca právna skutočnosť, t.j. k 30. novembru 2005 a podľa

právnej úpravy platnej k uvedenému dňu. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu, na ktoré súčasne odkazuje (§ 219 ods. 2 OSP).

Pokiaľ odporkyňa v dôvodoch rozhodnutia namietala, že krajský súd neodôvodnil, podľa akých ustanovení zákona mala odporkyňa postupovať a znovu určiť priemerný osobný mzdový bod z dôvodu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, odvolací súd pripomína, že predmetom preskúmania v danej veci bolo rozhodnutie z 30. októbra 2008, ktoré vo svojej výrokovej a ani v dôvodovej časti vôbec neobsahuje spôsob určenia sumy invalidného dôchodku navrhovateľa (poistenca), ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% od 30. novembra 2005, t.j. podľa ustanovenia § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zmien a doplnkov a toto ustanovenie zákona (§ 73) ani nebolo v rozhodnutí uvedené. Podľa konštantnej judikatúry nie je úlohou súdu v správnom súdnictve dopĺňať ani korigovať vecné dôvody preskúmaného rozhodnutia. Krajský súd vyslovil právny názor zodpovedajúci všeobecnej teórii práva, podľa ktorého nárok sa posudzuje podľa práva platného v čase vzniku nároku, pričom je nepochybné, že navrhovateľ sa stal poistencom, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% od 30.11.2005.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková